

Félagsmálaráðuneytið
Samráðsgátt mál nr. 109/2020

Reykjavík 01. júlí 2020

Meðfylgjandi er umsögn Barnaheilla - Save the Children á Íslandi um drög að stefnu um barnvænt Ísland.

Virðingarfyllst,
f.h. Barnaheilla - Save the Children á Íslandi

Erna Reynisdóttir,
framkvæmdastjóri

Umsögn Barnaheilla - Save the Children á Íslandi um drög að stefnu um barnvænt Ísland

Barnaheill – Save the Children á Íslandi þakka fyrir tækifærið til að senda inn athugasemdir við ofangreint mál.

Samtökin fagna því heilshugar að unnið sé að því að íslenska ríkið setji sér stefnu um að Ísland verði barnvænt land með barnvænt stjórnkerfi.

Tillögur þær sem fram koma í drögunum að stefnu um barnvænt Ísland bera að mati samtakanna merki hugrekks og framsýni og nýrrar nálgunar þegar kemur að málefnum barna og þátttöku þeirra í samfélaginu. Barnaheill binda vonir við að stefnuáhrögin séu til marks um ríkan vilja stjórnvalda til raunverulegra breytinga öllum börnum til heilla á Íslandi.

Samtökin álíta tillögurnar spennandi og raunhæfar ef tekst að sameina og sætta sjónarmið ef einhver skarast, en vitanlega þurfa þær dýpra samtal og mótun áður en þær verða afgreiddar frá Alþingi, væntanlega sem tillaga til þingsályktunar. Jafnframt verður að mati samtakanna að vinna aðgerðaáætlun í góðu samráði við stofnanir, sveitarfélög og félagasamtök sem vinna að hagsmunum barna. Barnaheill hvetja til samráðs og samtals við alla hagsmunaaðila, þar á meðal börn, áður en stefnan verður unnin frekar.

Barnaheill leggja til að bætt verði við drögin tillögum um stuðning og fræðslu til foreldra og forsjárfólks barna. Að mati samtakanna er afar mikilvægt að hlúa að grunnstoðum í lífi barna, tengslum foreldra og barna, umbúnaði og ákvarðanatöku á heimilum barna, barnvænum samskiptum og vernd gegn ofbeldi.

Að verða foreldri er stærsta og oftast besta en einnig erfiðasta hlutverk sem einstaklingar takast á hendur. Að mati Barnaheilla þarf að tryggja öllum tilvonandi foreldrum aðgang að foreldrafærninámskeiðum og fræðslu um Barnasáttmálann og réttindi barna. Jafnframt þarf að tryggja þeim ráðgjöf og stuðning við uppeldi barna sinna.

Samtökin vilja hvetja til þess að verkefni sem lúta að útgáfu fræðsluefnis um virðingarríkar uppeldisaðferðir fái góðan stuðning og meðbyr til útbreiðslu í samfélaginu því slíkar aðferðir eru líklegar til að vera í góðu samræmi við ákvæði Barnasáttmálans um vernd og þátttöku barna.

Mikilvægt er að hvetja einstaklinga sem hyggja á barneignir til að styrkja andlega heilsu sína og til að vinna úr áföllum barnæsku sinnar, takast á við óunnar neikvæðar tilfinningar, svo minni líkur séu á að uppeldisaðferðir þeirra litist af gömlum og óviðeigandi gildum fyrri tíma. Hvetja skal til jákvæðra uppeldisaðferða sem hafa í heiðri virðingu gagnvart barninu frá fyrstu stundu, sem einstaklings með sjálfstæð réttindi og þarfir sem mikilvægt er að hlusta á og leitast við að uppfylla á besta mögulega hátt. Mikilvægt er að mati samtakanna að leggja af aðferðir sem byggjast á skömm, ótta og skortshugsun og hvetja til aðferða sem styrkja sjálfsmýnd barna, hvetja þau til dáða og efla þeim trú.

Mikilvægt er að mati Barnaheilla að foreldrar fái stuðning til að vera góðar fyrirmyndir í lífi barna sinna og aðstoð við að styrkja eigin sjálfsmynd og andlega heilsu, ekki síður en líkamlega. Svo tillögur stefnudraganna ná fram að ganga og gagnist öllum börnum án mismununar, þarf að skapa jarðveg á heimilum barna fyrir þátttöku þeirra í ákvörðunum um þeirra eigin líf. Til þess þarf fræðslu og hvatningu til foreldra að tileinka sér nýja hugsun og uppeldisaðferðir, þar sem þess þarf með. Aðgengi að sálfræðiaðstoð og markþjálfun er mikilvægt svo foreldrar geti unnið markvisst að því að styrkja og byggja upp jákvæðar uppeldisaðferðir. Að mati Barnaheilla er þörf á að fræða foreldra um rétt barna til þátttöku um allar ákvarðanir sem þau varða, líka og ekki síst á heimilum sínum.

Samtökin taka gjarnan þátt í þróun fræðsluefnis fyrir foreldra og aðstandendur barna um mannréttindi barna og jákvæða innleiðingu Barnasáttmálans inn á heimili barna.

Barnaheill leggja ennfremur til að í stefnuna verði bætt áformum um að vinna að því að fá atvinnulífið til þátttöku um stefnumótun í málefnum barna. Að mati Barnaheilla er atvinnulífið stór áhrifavaldur í lífi barna og ábyrgðaraðili í verkefninu við að byggja upp barnvænt samfélag. Atvinnulífið þarf að byggja upp sveigjanleika fyrir foreldra til að geta tekið þátt í lífi barna sinna eins og þörf er á, tryggja þarf foreldrum laun sem duga til að búa börnum og fjölskyldum þeirra góð lífsskilyrði, þar með talið að tryggja börnum öruggt og heilnæmt umhverfi og húsnæði. Hvetja þarf fyrirtæki og vinnustaði til að innleiða stefnu um samfélagslega ábyrgð sem gerir ráð fyrir að ákvarðanir séu teknar á grunni mats á áhrifum á líf barna og með það sem börnum er fyrir bestu að leiðarljósi.

Barnaheill fagna og taka eindregið þátt í frekara samtali um mótun stefnu um barnvænt Ísland.

Barnaheill vinna að bættum mannréttindum barna og hafa Barnasáttmálann að leiðarljósi í öllu sínu starfi.